Instanţa de fond: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (jud. Olga Fiodorov)

Dosarul nr. 3r-504/24 (2-24039132-02-3r-10062024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Chişinău
D E C I Z I E

19 septembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Având în componenţa sa:

Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Dașchevici Grigore şi Bostan Angela

A judecat în ordinea art. 243 alin. (2) al Codului Administrativ al RM, fără ședință de judecată și fără citarea participanților la proces, recursul declarat de Sandu Lidia împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 15 mai 2024, adoptată la acțiunea în contencios administrativ formulată de Sandu Lidia împotriva Consiliului orășenesc Căușeni privind abrogarea Deciziei nr.1/6 din 18 ianuarie 2024 „Cu privire la formarea bunurilor imobile prin separare".

Audiind raportul judecătorului Bostan A., în baza materialelor cauzei şi argumentelor recursului, Completul judiciar

c o n s t a t ă :

<u>Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.</u>

La 26 ianuarie 2024, reclamanta – Sandu Lidia s-a adresat cu acțiunea în contencios administrativ împotriva Consiliului orășenesc Căușeni prin care a solicitat abrogarea Deciziei nr.1/6 din 18 ianuarie 2024 „Cu privire la formarea bunurilor imobile prin separare".

În motivarea acțiunii, reclamanta a menționat că, prin Decizia nr.1/6 din data de 18 ianuarie 2024 privind formarea bunurilor imobile prin separare a Consiliului orăşenesc Căuşeni s-a decis:

1. Se formează, din bunul imobil proprietate publică, domeniul privat al or. Căuşeni cu suprafaţa totală de 1,0309 ha, înregistrat în Registrul Bunurilor Imobile cu nr. cadastral ***** amplasat în or. Căuşeni, str. Ştefan cel Mare şi Sfînt, nr. 73, teren proprietate publică a UAT or. Căuşeni, domeniul privat,

destinaţia „terenuri din intravilanul localităţilor”, modul de folosinţă „aferent obiectivului comercial şi prestări servicii”, prin separare, următoarele bunuri imobile independente, conform planului anexă;

1.1. bun imobil cu nr. cadastral *****, amplasat în or. Căuşeni, str. Ştefan cel Mare şi Sfînt, nr. 73, cu suprafaţa de 0,7881 ha cu modul de folosinţă „aferent obiectivului comercial şi prestări servicii”, teren proprietate publică a UAT or. Căuşeni, domeniul privat;

1.2. bun imobil cu nr. cadastral *****amplasat în or. Căuşeni, str. Ştefan cel Mare şi Sfînt, f/nr., cu suprafaţa de 0,1032 ha cu modul de folosinţă „aferent obiectivului comercial şi prestări servicii”, teren proprietate publică a UAT or. Căuşeni, domeniul privat;

1.3. bun imobil cu nr. cadastral *****, amplasat în or. Căuşeni, str. Ştefan cel Mare şi Sfînt, f/nr., cu suprafaţa de 0,1199 ha cu modul de folosinţă „aferent obiectivului comercial şi prestări servicii”, teren proprietate publică a UAT or. Căuşeni, domeniul privat;

1.4. bun imobil cu nr. cadastral *****, amplasat în or. Căuşeni, str. Ştefan cel Mare şi Sfînt, f/nr., cu suprafaţa de 0,0197 ha cu modul de folosinţă „aferent obiectivului comercial şi prestări servicii”, teren proprietate publică a UAT or. Căuşeni, domeniul privat.

Indică reclamanta că nu este de acord cu decizia nr. 1/6 din 18 ianuarie 2024 „Cu privire la formarea bunurilor imobile prin separare” adoptată de către Consiliul orăşenesc Căuşeni.

Făcînd trimitere la prevederile art.7 alin.(1) lit.a), b) şi alin.(2), art.8 alin.(2) lit.a)-e) din Legea cu privire la formarea bunurilor imobile nr.354-XV din 28.10.2004, menționează reclamanta că, prin procesul-verbal cu privire la contravenţie nr.10 din 04.04.2023 întocmit de Arhitect-sef al Primăriei oraşului Căuseni, d-na Buruian Andriana a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenţiei în conformitate cu art.179 Cod contravențional, transmis în judecată după competență.

Conform extrasului din Registrul Bunurilor Imobile terenul cu nr. cadastral ***** proprietar asupra terenului este administrația publică locală în pesoana UAT or.Căuşeni pe care sunt amplasate construcțiile cu nr. cadastrale ***** care aparţin cu drept de proprietate privată a numeroşilor proprietari conform datelor Registrului Bunurilor Imobile şi care, prin prisma prevederilor art.205 din Codul administrativ urmau a fi atraşi în procesul dat, cu statut de persoană ale căror drepturi sunt afectate de litigiul în cauză din momentul ce terenul cu nr.cadastral ***** este aferent construcţiilor sus enunţate.

Deasemenea menționează reclamanta că, în conformitate cu pct.5 din Regulamentul cu privire la vînzarea-cumpărarea şi locaţiunea/arenda terenurilor aferente aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.1428 din 16

decembrie 2008, în cazul amplasării mai multor construcţii pe un teren, determinarea suprafeţei terenului aferent fiecărei construcţii în parte se efectuează la cererea persoanei/persoanelor interesate, în baza schemei terenului adiacent al acesteia, elaborate pentru determinarea suprafeţei necesare pentru procesul tehnologic de o întreprindere licenţiată în domeniul urbanismului, respectînd principiul proporţionalităţii în privinţa suprafeţelor construcţiilor, potrivit condiţiilor de formare a bunurilor imobile, prevăzute de legislaţie. în cazul în care dreptul de proprietate asupra încăperilor într-o construcţie aparţine mai multor proprietari şi fiecare proprietar aparte întruneşte toate condiţiile prevăzute în prezentul Regulament, pentru a fi calificat drept Cumpărător, toţi proprietarii au dreptul de a cumpăra terenul aferent ca proprietate comună pe cote-părţi sau de a prelua în locaţiune/arendă terenul echivalent cotei deţinute. Determinarea suprafeţei terenului aferent fiecărei construcţii în parte se efectuează la cererea persoanei/persoanelor interesate, în baza schemei terenului adiacent al acesteia, elaborate pentru determinarea suprafeţei necesare pentru procesul tehnologic de o întreprindere licenţiată în domeniul urbanismului, respectînd principiul proporţionalităţii în privinţa suprafeţelor încăperilor în construcţii, potrivit condiţiilor de formare a bunurilor imobile prevăzute de legislaţie. Preţul de vînzare sau de locaţiune/arendă a terenurilor se achită de către fiecare proprietar proporţional cotei lui din obiect.

Mai indică la prevederile pct.16 din Regulamentul precitat supra, la adoptarea de către consiliul local a deciziei privind vînzarea terenului aferent, pentru fiecare teren aparte, se ţine cont de interesele proprietarilor obiectelor amplasate pe un teren comun cu acelaşi număr cadastral şi al proprietarilor terenurilor adiacente.

Totodată, menționează că art.74 alin.(3) şi (4) din Legea privind administraţia publică locală nr.436 din 28.12.2006, prevede că, bunurile proprietate a unităţilor administrativ-teritoriale de nivelurile întîi şi al doilea se împart în bunuri ale domeniului public şi ale celui privat. Autorităţile publice locale executive asigură, în condiţiile legii, delimitarea şi evidenţa separată a bunurilor din domeniul public şi cel privat.

În temeiul celor enunțare reclamanta solicită admiterea acțiunii în sensul formulat.

<u>Soluţia procesuală a instanţei de fond ce constituie obiect al recursului.</u>

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 15 mai 2024, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ formulată de Sandu Lidia.

<u>Argumentele recurentului vis-a-vis de pretinsele încălcări.</u>

Invocînd ilegalitatea încheierii instanţei de fond, la 28 mai 2024, Sandu Lidia a înaintat recurs asupra acesteia, apreciind ca fiind ilegal actul judecătoresc contestat.

În susținerea recursului, a indicat că, instanța de fond pripit a ajuns la concluzia de declara inadmisibilă acțiunea din cauză că, reclamanta în motivarea acțiunii depuse a indicat că mai mulți proprietari ai terenurilor învecinate terenului cu nr.cadastral *****, fără a anexa extrasul din Registrul Bunurilor Imobile (act lipsă la dosar), însă în cerere au fost indicate mai multe nr.cadastrale ale încăperilor și anume nr.cadastral***** care aparține cu drept de proprietate lui Sandu Lidia și Sandu Mihail, documentele lipsă puteau fi prezentate în ședința de judecată.

La capitolul dat, recurenta a făcut trimitere la art. 216 Cod administrativ.

A mai subliniat recurenta că, conform pct.5 din Regulamentul cu privire la vînzarea-cumpărarea și locațiunea/arenda terenurilor aferente aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.1428 din 16 decembrie 2008, în cazul amplasării mai multor construcții pe un teren, determinarea suprafeței terenului aferent fiecărei construcții în parte se efectuează la cererea persoanei/persoanelor interesate, în baza schemei terenului adiacent al acesteia, elaborate pentru determinarea suprafeței necesare pentru procesul tehnologic de o întreprindere licențiată în domeniul urbanîsmului, respectînd principiul proporționalității în privința suprafețelor construcțiilor, potrivit condițiilor de formare a bunurilor imobile, prevăzute de legislație. În cazul în care dreptul de proprietate asupra încăperilor într-o construcție aparține mai multor proprietari și fiecare proprietar aparte întrunește toate condițiile prevăzute în prezentul Regulament, pentru a fi calificat drept Cumpărător, toți proprietarii au dreptul de a cumpăra terenul aferent ca proprietate comună pe cote-părți sau de a prelua în locațiune/arendă terenul echivalent cotei deținute. Determinarea suprafeței terenului aferent fiecărei construcții în parte se efectuează la cererea persoanei/persoanelor interesate, în baza schemei terenului adiacent al acesteia, elaborate pentru determinarea suprafeței necesare pentru procesul tehnologic de o întreprindere licențiată în domeniul urbanismului, respectînd principiul proporționalității în privința suprafețelor încăperilor în construcții, potrivit condițiilor de formare a bunurilor imobile prevăzute de legislație. Prețul de vînzare sau de locațiune/arendă a terenurilor se achită de către fiecare proprietar proporțional cotei lui din obiect.

Conform pct.16 din Regulamentul precitat supra, la adoptarea de către consiliul local a deciziei privind vînzarea terenului aferent, pentru fiecare teren aparte, se ține cont de interesele proprietarilor obiectelor amplasate pe un teren comun cu același număr cadastral și al proprietarilor terenurilor adiacente.

Mai mult ca atît, Consiliul orășenesc Căușeni deja s-a expus în folosul lui Sandu Lidia privind separarea terenului cu nr.cadastral *****. Or, prin Decizia Consiliului orășenesc Căușeni nr. 1/33 din 25 ianuarie 2023, a fost acceptată cererea prealabilă a cet. Sandu Lidia adresată Consiliului orășenesc Căușeni, înregistrată în registrul comun al primăriei or.Căușeni cu nr. de intrare 02/1-23-1310 din 09 decembrie 2022, prin care s-a solicitat formarea unui bun imobil prin divizare din terenul aferent cu număr cadastral *****, amplasat în or.Căușeni, str. Ștefan cel Mare, 73, proprietatea administrației publice locale, cu adiacenții 2***** 202, proprietate Sandu L., și nr.cadastral *****nform studiului efectuat de către INCP „Urbanproiect", pentru procurarea ulterioară.

Decizia nefiind contestată, legalitatea actului a fost verificată și de OT Căușeni a Cancelariei de Stat.

Totodată menționează că, temei de inadmisibilitate instanța de fond a reținut prevederile alin.(2) lit.e) art.207 al Codului Administrativ, și anume că reclamantul nu a putut revendica încălcarea prin activitatea administrativă în sensul art. 17 al Codul Administrativ.

Subliniază reclamanta că, instanța de contencios adminsitrativ a fost sesizată în conformitate cu art. 206 Cod Administrativ, avînd ca obiect impunere la acțiune, la caz, executarea deciziei consiliului local și inițierea procedurii de formare a bunului imobil.

Menționează recurenta că, conform art. 44 alin.(1) Cod administrativ, participanți la procedura administrativă sînt: autoritatea publică, orice persoană fizică și juridică care a solicitat inițierea procedurii sau în privința căreia procedura a fost inițiată, precum și orice altă persoană atrasă de autoritatea publică în procedura administrativă.

Susține recurenta că, la caz este evident faptul că aceasta are calitatea de participant la procedura administrativă, reieșind din faptul că decizia consiliului local a fost emisă la cererea sa, și ea are un drept legitim de a fi executat actul administrativ. Or, în conformitate cu art.29 alin.(1) lit.a) din Legea nr.436/28.12.2006 privind administrația publică locală, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întîi, stabilite la art.4 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază: a) asigură executarea deciziilor consiliului local.

La acest capitol menționează că Legea stabilește expres executorul, și anume refuzul lui de a executa un act administrativ, și naște vătămarea dreptului la executarea unei hotărîri.

Dreptul la executarea actelor judecătorești civile în termen rezonabil reprezintă un drept de o importanță majoră, care se regăsește atât în cadrul legal intern, cât și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului și anume art. 6 al

Convenției. Or, Sandu Lidia fiind participant la procedura adminsitrativă precedentă, obținînd în sensul dat o decizie care urma a fi executată și prin refuzul organului împutemicit prin lege de a executa, o altă posibilitate, de a executa deciziile Consiliului Local recurenta nu are.

Astfel, instanța de fond prin încheierea contestată nu a luat în considerație circumstanțele invocate supra, emițînd o încheiere contrară prevederilor legale.

Din cele relatate supra și în conformitate cu prevederile art.241-243 din Codul administrativ, solicită recurenta anularea încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 15 mai 2024, cu remiterea cauzei pentru examinare în fond.

Verificarea întrunirii condițiilor de admisibilitate a recursului.

În conformitate cu reglementările art. 241 alin. (1), (3) Cod administrativ, încheierile primei instanţe şi ale instanţei de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătoreşti se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit prevederilor art.242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătoreşti se depune motivat la instanţa de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătoreşti, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntîrziat recursul împotriva încheierii judecătoreşti împreună cu dosarul judiciar instanţei competente să soluţioneze recursul.

Articolul 236 Cod administrativ, prevede expres că instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special cînd:

a) hotărîrea în fond nu poate fi contestată cu apel;

b) apelul este depus în mod repetat;

c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1);

e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2);

f) cererea de apel nu corespunde cerinţelor stabilite la art.233 alin.(1) şi (2) şi art.234 alin.(1) şi apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanţa de judecată.

Respectiv, potrivit principiului simetriei juridice, care implică abordarea subsumară a Codului administrativ, criteriile de admisibilitate a apelului,

reglementate conform art.236 Cod administrativ sunt aplicabile în cadrul procedurii de contestare cu recurs a încheierilor instanțelor de fond.

Completul judiciar a constatat cu certitudine faptul că încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 15 mai 2024 a fost expediată în adresa recurentei la 15 mai 2024.

Cererea de recurs a fost depusă la 28 mai 2024.

Pornind de la analiza curgerii termenilor detaliaţi supra, Completul judiciar concluzionează despre faptul că recursul declarat de Sandu Lidia a fost depus în interiorul termenul legal. Recursul depus conține motivarea temeiurilor de fapt și de drept pe care recurenta î-și întemeiază pretențiile.

Totodată se atestă că, Sandu Lidia a prezentat dovada de plată taxei de timbru, în conformitate cu prevederile Legii taxei de stat, nr. 213 din 31.07.2023.

În condițiile descrise mai sus, în temeiul reglementărilor art. 233; 236; 241 Cod Administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a recursului în cauză, motiv din care acesta urmează a fi judecat în fond.

<u>Aprecierea instanţei de recurs a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil situaţiei litigioase:</u>

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, în coraport cu cadrul legal aplicabil raportului juridic litigios, Colegiul consideră că recursul urmează a fi respins ca neîntemeiat, din următoarele motive.

Conform art. 192 alin. (1) Cod administrativ*, pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ la curţile de apel şi la Curtea Supremă de Justiţie se instituie complete şi/sau colegii specializate de judecători.*

Potrivit art. 194 alin. (1) Cod administrativ*, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.*

Potrivit art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, *examinînd recursul împotriva încheierii judecătoreşti, instanţa adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.*

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (2) Cod administrativ, *instanţa competentă soluţionează recursul împotriva încheierilor judecătoreşti fără şedinţă de judecată. Dacă consideră necesar, instanţa competentă poate cita participanţii la proces.*

Conform art. 243 alin. (3) Cod administrativ, *decizia prin care se soluţionează recursul împotriva încheierii judecătoreşti se motivează în scris.*

Materialele cauzei atestă că, la 26 ianuarie 2024, reclamanta – Sandu Lidia s-a adresat cu acțiunea în contencios administrativ împotriva Consiliului

orășenesc Căușeni prin care a solicitat abrogarea Deciziei nr.1/6 din 18 ianuarie 2024 „Cu privire la formarea bunurilor imobile prin separare”.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 15 mai 2024, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ formulate de Sandu Lidia.

În condițiile cauzei, Completul judiciar apreciază ca fiind întemeiată încheierea instanței de fond din 15 mai 2024 din considerentele ce succed.

Conform art. 1 Cod administrativ, (1) Legislaţia administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia. (2) Legislaţia administrativă se întemeiază pe normele constituţionale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi şi în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative şi care trebuie să fie în concordanţă cu Constituţia Republicii Moldova. (3) Actele normative subordonate legii se aplică la reglementarea raporturilor administrative doar în cazurile în care sînt emise în temeiul legii şi nu contravin ei.

Conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În concordanță cu art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Potrivir art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanţa verifică din oficiu dacă sînt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contencios administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

În continuare art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.

Prin urmare, în sensul Legii revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi expusă vătămarea dreptului personal, deoarece expresiile utilizate în textul art. art. 17 și 189 Cod administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse așa numitele drepturi prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare (*actio popularis*).

Această concluzie este fortificată şi prin jurisprudența Curţii Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că pentru ca un reclamant să se poată declara victimă, acesta trebuie să prezinte dovezi plauzibile şi convingătoare ale probabilității survenirii unei încălcări, la care ar fi supus personal, fiind insuficiente niște simple bănuieli sau conjuncturi (*cauza Senator Lines GmbH împotriva a cincisprezece state membre ale Uniunii Europene (cererea nr. 45572/00*).

Cu raportare la speța în cauză, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține că, obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității Deciziei nr.1/6 din 18 ianuarie 2024 „Cu privire la formarea bunurilor imobile prin separare”.

Prin Decizia nr.1/6 din data de 18 ianuarie 2024 privind formarea bunurilor imobile prin separare a Consiliului orăşenesc Căuşeni s-a decis:

1. Se formează, din bunul imobil proprietate publică, domeniul privat al or. Căuşeni cu suprafaţa totală de 1,0309 ha, înregistrat în Registrul Bunurilor Imobile cu nr. cadastral ***** amplasat în or. Căuşeni, str. Ştefan cel Mare şi Sfînt, nr. 73, teren proprietate publică a UAT or. Căuşeni, domeniul privat, destinaţia „terenuri din intravilanul localităţilor”, modul de folosinţă „aferent obiectivului comercial şi prestări servicii”, prin separare, următoarele bunuri imobile independente, conform planului anexă;

1.1. bun imobil cu nr. cadastral *****, amplasat în or. Căuşeni, str. Ştefan cel Mare şi Sfînt, nr. 73, cu suprafaţa de 0,7881 ha cu modul de folosinţă „aferent obiectivului comercial şi prestări servicii”, teren proprietate publică a UAT or. Căuşeni, domeniul privat;

1.2. bun imobil cu nr. cadastral *****amplasat în or. Căuşeni, str. Ştefan cel Mare şi Sfînt, f/nr., cu suprafaţa de 0,1032 ha cu modul de folosinţă „aferent obiectivului comercial şi prestări servicii”, teren proprietate publică a UAT or. Căuşeni, domeniul privat;

1.3. bun imobil cu nr. cadastral *****, amplasat în or. Căuşeni, str. Ştefan cel Mare şi Sfînt, f/nr., cu suprafaţa de 0,1199 ha cu modul de folosinţă „aferent obiectivului comercial şi prestări servicii”, teren proprietate publică a UAT or. Căuşeni, domeniul privat;

1.4. bun imobil cu nr. cadastral *****, amplasat în or. Căuşeni, str. Ştefan cel Mare şi Sfînt, f/nr., cu suprafaţa de 0,0197 ha cu modul de folosinţă „aferent obiectivului comercial şi prestări servicii”, teren proprietate publică a UAT or. Căuşeni, domeniul privat.

Completul judiciar ține să menționeze că, în conformitate cu prevederile Codului administrativ, nu este suficient ca partea să fie o persoană interesată faţă de o decizie dintr-un act administrativ, ca să poată înainta o acţiune în contencios administrativ, or pentru a înainta o acţiune în contencios administrativ, **persoana trebuie să facă dovada unui drept al său pe care-l revendică.**

În speță, însă reclamanta, nu a demonstrat că prin activitatea administrativă a Consiliului orășenesc Căușeni, care în speță a emis decizia Decizia nr.1/6 din data de 18 ianuarie 2024, menționată supra, **i-a fost vătămat un careva drept în sensul art.17 Cod administrativ.**

La caz, Completul judiciar subliniază că reieșind din pretențiile reclamantei se reține că în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. a) Cod Administrativ, ultima a formulat o acțiune în contestare, or aceasta a solicitat abrogarea Deciziei Consiliului orășenesc Căușeni nr.1/6 din 18 ianuarie 2024 „Cu privire la formarea bunurilor imobile prin separare”. Astfel prin acțiunea formulată reclamanta urmează să probeze vătămarea dreptului său anume prin activitatea administrativă a Consiliului orășenesc Căușeni la adoptarea acesteia.

Completul specializat în examinarea cauzelor în contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău nu poate reține ca întemeiat argumentul recurentei precum că ultima a formulat o acțiune în realizare și că de fapt obiectul este **impunere la acțiune -** executarea deciziei consiliului local nr. 1/33 din 25 ianuarie 2023 și inițierea procedurii de formare a bunului imobil, în temeiul acesteia. Or în cererea de chemare în judecată reclamanta a indicat cert

pretențiile sale, și anume abrogarea Deciziei nr.1/6 din 18 ianuarie 2024 „Cu privire la formarea bunurilor imobile prin separare”.

Astfel, nu poate fi reținut argumentul recurentei precum că, aceasta fiind participant **la o altă procedură administrativă**, obținînd în sensul dat o decizie care urma a fi executată, în prezenta cauză dreptul său vătămat derivă din acea procedură.

Art. 224 alin. (1) lit. a) Cod administrative indică expres că, examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: în baza unei acţiuni în contestare, **anulează în tot sau în parte actul administrativ individual**, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, **dacă acestea sînt ilegale <u>şi prin ele</u> reclamantul este vătămat în drepturile sale.**

La caz, instanța de fond just a statuat că reclamanta la depunerea acțiunii în contencios administrativ, nu a revendicat încălcarea unui drept al său în sensul art.17 în coroborare cu art.189 alin.(1) Cod administrativ, or, pentru admisibilitatea acțiunii în sensul art. 17, 20 și 189 alin.(1) ale Codului administrativ, reclamanta urmează să revendice un drept propriu vătămat prin activitatea administrativă a Consiliului orășenesc Căușeni la adoptarea Deciziei nr.1/6 din 18 ianuarie 2024 „Cu privire la formarea bunurilor imobile prin separare”.

Completul judiciar ține să menționeze că, acțiunea în contencios are menirea de oferi protecție juridică persoanei împotriva activității administrative ilegale a autorităților publice, dar nu este un mijloc legal prin care să se urmărească blocajul activității autorităților publice sau antrenarea fără motiv a terților în acțiune judiciară pentru motive de insatisfacție generală.

Totodată, temeiul constituțional al contestării actelor autorităților publice și a răspunderii acestor autorități pentru vătămările aduse prin nesocotirea sau încălcarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei rezultă din art. 52 din Constituție, dar este prevăzut expres și în art. 53, consacrat nemijlocit dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică.

Astfel, potrivit 53 alin. (1) din Constituția RM, **persoana vătămată într-un drept al său** de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

Protecția drepturilor și libertăților omului împotriva activității ilegale a autorităților publice își are suportul și în actele internaționale referitoare la drepturile și libertățile fundamentale ale omului. În acest sens, Declarația Universală a Drepturilor Omului, în art. 8, stabilește: „Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanţelor judiciare competente împotriva

actelor **care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute** prin constituţie sau prin lege“.

La rândul său, Pactul cu privire la drepturile civile și politice în art. 2 alin. (3) lit. a) prevede: „Statele se angajează să garanteze ca orice persoană, ale cărei drepturi sau libertăți recunoscute de prezentul pact au fost violate, va dispune de o cale de recurs efectivă, chiar atunci când încălcarea a fost comisă de persoane acționând în exercițiul funcțiilor lor oficiale”. Totodată, în art. 9 Pactul stabilește: „Orice individ care a fost victima unei arestări sau detenţiuni ilegale are drept la o despăgubire”.

Reglementări similare conține în acest sens și Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, potrivit căreia (art. 13): „Orice persoană, **ale cărei drepturi** şi libertăţi recunoscute de prezenta convenţie **au fost încălcate**, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanţe naţionale, chiar şi atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acţionat în exercitarea atribuţiilor lor oficiale.”

După cum a fost enunțat mai sus, în cazul în care persoana este vătămată în drepturile sale prin acte administrative, ea poate să se apere recurgând la pârghiile și instrumentele oferite de legislația administrativă, care potrivit art. 3 din Codul administrativ „are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.”

Reiterînd, Completul judiciar conchide că, calitatea de reclamant în acțiunile în contencios administrativ o poate avea doar persoana care poate revendica un drept vătămat sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Completul judiciar reține că, în conformitate cu prevederile art. 36 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat.

Astfel, Colegiul reține cu titlu de principiu că reglementările Codului administrativ promovează acțiunile de contencios administrativ valorificate de persoane în apărarea drepturilor subiective și nicidecum nu admite *actio popularis* sau acțiuni menite să declanșeze un control judecătoresc obiectiv ale actelor administrative. Instanța de judecată nu este un agent de constatare în contenciosul administrativ, nu exercită control *in abstracto* ci *in concreto*, care prin esență reprezintă **un control de legalitate asupra activității administrative a autorităților publice coraportat la un drept legitim ce**

aparţine unei persoane concrete. A nu se confunda drepturile subiective de drepturile obiective.

În contextul celor menţionate, instanța de recurs reţine că, prevederile legale precitate interzic ***apriori*** şi ***inter alia*** înaintarea acţiunilor în contencios administrativ populare, adică ***actio popularis.*** Indeferent de felul acţiunii în contencios administrativ, inclusiv în cadrul acţiunii contestare, reclamanții trebuie să revendice un drept subiectiv al său personal – vătămat, și această condiție fiind prioritară - sub sancţiunea declarării acţiunii inadmisibile.

Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reiterează că, accesul la justiție poate fi limitat, în special prin instituirea condițiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporţionalitate între interesul persoanei şi scopul legitim urmărit (*Guerin contra Franţei, 29 iulie 1998, § 37*). Totuşi, limitările nu trebuie să reducă la zero esenţa acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei şi, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicaţi în proceduri trebuie să se aştepte ca aceste reguli să fie aplicate (*Miragall Escolano ş.a. contra Spaniei, 25 ianuarie 2000, § 33*). Curtea Europeană a statuat că, dincolo de limitele care circumscriu conţinutului acestui drept, există loc pentru restrângeri aduse implicit.

Astfel, raportând circumstanţele de fapt ale pricinii la prevederile legale enunţate mai sus şi ţinând cont de faptul că concluziile expuse în încheierea instanţei de fond sunt legale și întemeiate, actul procesual al instanței de fond răspunde pe deplin exigențelor de motivare și legalitate, iar argumentele invocate de către recurentă, urmare a analizei detaliate au fost apreciate de Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ca fiind lipsite de substanță juridică obiectivă, Completul judiciar concluzionează despre faptul că recursul declarat este neîntemeiat - motiv din care acesta urmează a fi respins, menţinând integral încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, din 15 mai 2024.

În conformitate cu prevederile art.243 alin. (1) lit. b), alin. (3) Cod Administrativ, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Chişinău

d e c i d e:

Recursul declarat de Sandu Lidia - **se respinge.**

Se menţine încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 15 mai 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii

Dașchevici Grigore

Bostan Angela